Riedsútstel

Ynformaasjekarrûsel	:	21 november 2024
Agindapunt	:	1
Status	:	Informerend/Vergaderstuk
Program	:	Programma 4 – Onderwijs
Ferfolch	:	Meningvormend/Besluitvormend 28 november 2024, agendapunt 9
Portefúljehâlder	:	Dhr. J.E. Boerema
Amtner	:	Dhr. S.J. Nauta /mevr. P. Dorsthorst
Taheakke	:	1. GIS-Monitor 2022-2024, Management samenvatting 2. Ontwerpen van de GIS Monitor 3. GIS-Monitor 2022-2024 4. Overeenkomst samenwerkingsafspraken GIS in de gemeente Achtkarspelen 5. NPO verslag Kearn (Evaluatierapport Jongerenwerkers in het VO)
Saak- en stiknûmer	:	Z2024-02969 / S2024-18595

Underwerp
Gebiedsteammedewerker in de scholen (GIS) en Jongerenwerk in het Voortgezet Onderwijs

Wy stelle jo foar 28 novimber 2024 te besluten om:
1. De GIS aanpak per 1-1-2025 vooralsnog voor 2 jaar in te bedden in het gebiedsteam en ook het jongerenwerk in het VO vooralsnog voor 2 jaar per 1-1-2025 te faciliteren.
2. De totale kosten voor GIS en jongerenwerk in de school van € 274.000 (€ 68.000 Jongerenwerk en € 205.000 GIS) voor 2025 te dekken uit:
   - het restantbudget NPO, ad € 43.000;
   - de algemene reserve 2025, ad € 231.000;
   en dit mee te nemen in de eerste begrotingswijziging 2025.
3. Voor 2026 via de Kadernota bij de begroting 2026 de kosten voor GIS en jongerenwerk incidenteel beschikbaar te stellen en deze kosten te dekken uit de algemene reserve.
4. Aan Kearn in 2025 een begrotingssubsidie te verstrekken voor het Jongerenwerk VO en hiervoor in 2026 een begrotingssubsidie ten behoeve van Kearn op te nemen via de Kadernota bij de begroting 2026.

Agindearring ynformaasjekarrûsel
Op verzoek van de FNP-fractie is dit onderwerp geagendeerd voor de informatiecarrousel van 21 november 2024. Er zijn vooraf vragen ingediend.

Koarte gearfetting
Vanaf medio 2022 is er met de NPO-middelen ingezet op de gebiedsteammedewerker in de scholen (GIS) en het jongerenwerk in VO-scholen. Gelet op het belang, de positieve geluiden en in afwachting van monitor en evaluatiegegevens heeft de raad voor 2024 tot een verlenging besloten. De inmiddels ontvangen rapportages bevestigen inmiddels de meerwaarde op basis waarvan nu aan de raad wordt voorgesteld om de voorzieningen een vervolg te geven.

Foech ried/kolleezje
De gemeenteraad bepaalt de beleidskaders en gaat over de begroting (budgetrecht).

Voorliggend voorstel richt zich op het voortzetten van reeds in gang gezette preventieve maatregelen in het onderwijs- en jeugdbeleid van de gemeente en raakt andere beleidsterreinen zoals zorg en gezondheid.

Ynlieding
In de raadsvergadering van 11 juli 2024 werd een motie ingediend om de Gebiedsteammedewerker In School (GIS) en het jongerenwerk op de scholen voor Voortgezet Onderwijs (VO) in de begroting op te nemen.
In dit voorstel geven wij uitvoering aan de motie. Het voortzetten van jongerenwerk in het VO en de GIS past in een brede preventieve aanpak en sluit aan bij de leidende principes in de Hervormingsagenda Jeugd en de door de raad vastgestelde Fryske Regiovisie Jeugdhulp.

Histoarje
Een belangrijke aanleiding voor de inzet van jongerenwerk in het VO en de GIS bij de start in 2022 was de grote zorg over de impact van de Corona-crisis op de jongeren in onze gemeente. De zorgen waren groot over de effecten voor het maatschappelijk leven en met name over wat dit voor de jeugd en het onderwijs betekent en nog zou gaan betekenen. Om de negatieve effecten van de Corona-crisis te bestrijden werd het Nationaal Plan Onderwijs (NPO) uitgevaardigd. Daarmee kwamen extra middelen vrij voor onderwijs en de gemeenten die gezamenlijk de schade aan leerverlies, leervertraging, achterstanden en de sociale effecten moesten beperken. De scholen hebben een onderwijskundige inhaalslag gemaakt door onder andere extra personele inzet, het werken met kleinere groepen van leerlingen en individuele begeleiding.

In goed overleg met de onderwijspartners zijn de gemeentelijke NPO-middelen ingezet voor preventieve maatregelen in de vorm van extra zorg in en rond de school. In 2022 is gestart met het organiseren van extra inzet vanuit de gebiedsteams op de school (GIS). Hiermee ging tegelijkertijd een al lang gekoesterde wens in vervulling van het versterken van de verbinding tussen Onderwijs en Zorg. Daarnaast is in 2022 gestart met jongerenwerk op de scholen voor voortgezet onderwijs in de gemeente.
In eerste instantie liepen beide projecten tot en met 2023. Gelet op het belang en de positieve ervaringen vanuit de scholen, heeft de raad voor 2024 tot een verlenging van de GIS besloten en hiervoor incidentele middelen beschikbaar gesteld. De jongerenwerker op het VO is in 2024 gefinancierd uit de resterende gemeentelijke NPO-middelen. In de raadsvergadering van 11 juli 2024 werd een motie ingediend om de Gebiedsteammedewerker In School (GIS) en het jongerenwerk op de VO-scholen in de begroting op te nemen.

Zoals u weet maakte deze uitzetting geen onderdeel uit van de onlangs door de raad vastgestelde programmabegroting voor 2025-2028. Hier is voor gekozen, omdat niet tijdig volledig inzicht bestond in de resultaten van de pilot en de met de voortzetting gemoeide kosten. Wij stellen op dit moment nogmaals een tijdelijke voortzetting voor, zodat de raad bij de kadernota een integrale afweging kan maken op basis van het volledige inzicht in de effecten van de pilot en de kosten en van de overige ontwikkelingen, die op onze gemeente afkomen.

Te berikken effekt
Met het voortzetten van de GIS en het jongerenwerk in het VO zetten we blijvend in op preventie en een betere verbinding en samenwerking tussen Onderwijs en Zorg. We verwachten hiermee problemen van onze jeugdige inwoners eerder te kunnen signaleren, waardoor minder gebruik gemaakt hoeft te worden van specialistische jeugdzorg.

Door vroegsignalering en door als professionals van verschillende organisaties meer en beter samen te werken kunnen we tijdig, dus aan de voorkant van het probleem, al passende ondersteuning bieden. Voor gezinnen en kinderen die anders in de knel dreigen te komen kan vroegsignalering en anticiperen op ergere problemen, hen daadwerkelijk helpen.

- **Inzet jongerenwerk in het VO**

Het evaluatieverslag van de inzet van het jongerenwerk in het VO is bijgevoegd. Hierin staat te lezen hoe door Kearn Welzijn uitvoering is gegeven aan de inzet van de jongerenwerker in het VO. Het verslag is in goede samenwerking met de VO-scholen opgemaakt.

- **De proeftuin Gebiedsteam in de School (GIS)**

De inzet van de GIS is de afgelopen jaren gemonitord. In 2022 is in Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel een proeftuin gestart waarin is gekeken naar hoe Gebiedsteammedewerkers In de School (GIS) kunnen werken om de verbinding tussen onderwijs en zorg te versterken. De proeftuin GIS loopt van juli 2022 tot december 2024. Nagenoeg alle (circa 40) scholen doen aan de proeftuin mee.
Een belangrijk onderdeel van de proeftuin is de GIS-monitor. Aan deze monitor hebben 9 scholen meegedaan en een groot aantal van de sociaal werkers van de gebiedsteams.
Met deze monitor willen we:

- met elkaar nagaan wat een goede GIS-aanpak is en
- hoe deze desgewenst kan worden voortgezet.

In het najaar van 2022 hebben deelnemers samen vastgesteld wat een goede GIS-werkwijze zou moeten zijn. Dit hebben we gedaan door middel van interviews, gesprekken en rondetafels. Vervolgens hebben we door middel van vragenlijsten ervaringen met deze werkwijze verzameld en deze ervaringen gebruikt voor het verder ontwikkelen van een gezamenlijk gedragen GIS-werkwijze.
In de periode 2022-2024 heeft de GIS-proeftuin inzicht gegeven in hoe de werkwijze kan werken en kan worden geïmplementeerd. De deelnemers zijn (overwegend) positief en zien perspectief in het verder ontwikkelen van de werkwijze.
Voor meer en uitgebreidere informatie verwijzen wij u naar de bijlagen bij dit voorstel.

- **Van aanbevelingen uit de GIS-monitor naar 'Overeenkomst samenwerkingsafspraken GIS'**

Over het doorontwikkelen van de GIS-werkwijze heeft in het voorjaar van 2024 een monitor-workshop plaatsgevonden met vertegenwoordigers vanuit het onderwijs, de GGD en Kearn Welzijn. De opbrengst van deze workshop was een lijst met aanbevelingen voor het doorontwikkelen van de GIS-werkwijze. Vervolgens is een werkgroep samengesteld waarin alle geledingen goed waren vertegenwoordigd.

Aan de hand van de lijst van aanbevelingen is de groep in de zomer van 2024 bezig gegaan met het verder door ontwikkelen van de GIS-werkwijze vanaf 2025 en daarna. Het resultaat van deze gesprekken is vastgelegd in een ontwerp 'Overeenkomst samenwerkingsafspraken GIS'. Hierin staat o.a. opgenomen dat aan alle basisscholen en het voortgezet onderwijs in de gemeente Achtkarspelen een Gebiedsteammedewerker In de School (GIS) is verbonden. De GIS maakt onderdeel uit van het gebiedsteam Jeugd en is in dienst van de gemeente. De GIS is de schakel tussen school, leerlingen en/of ouders en (jeugd)zorg.
In deze samenwerkingsovereenkomst worden de doelen, uitgangspunten, rollen, verantwoordelijkheden en de randvoorwaarden weergegeven die moeten leiden tot een effectieve inzet van de GIS in de gemeente Achtkarspelen.

Met het ondertekenen van deze samenwerkingsovereenkomst committeren de schoolbesturen voor basisonderwijs en voortgezet onderwijs, de GGD, Kearn Welzijn en de gemeente Achtkarspelen zich aan de afspraken in de samenwerkingsovereenkomst. Voor de algehele uitwerking verwijzen wij u naar de bijlage 'Overeenkomst samenwerkingsafspraken GIS'.

- **Slotsom**

Het doel van de GIS-monitor was het ontwikkelen van een GIS-werkwijze die volgens de deelnemers de verbinding tussen onderwijs en zorg versterkt. Het resultaat is een gezamenlijk gedragen werkwijze die volgens de deelnemers deze verbinding versterkt, daarmee bijdraagt aan de kwaliteit van handelen, en het welzijn van ouders en kinderen. Deze GIS-werkwijze leidt naar verwachting tot een afname van specialistische zorg en zo aan de betaalbaarheid en toegankelijkheid van jeugdzorg.

Arguminten

1. *Het voortzetten van de GIS en het jongerenwerk in het VO sluit aan bij de leidende principes van de (landelijke) Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 en de Fryske Regiovisie Jeugdhulp*

De *Hervormingsagenda Jeugd 2023 -2028* is ontstaan vanwege de groeiende vraag naar jeugdhulp en de bijbehorende kosten. Deze agenda heeft als doel knelpunten in de jeugdzorg structureel aan te pakken. Een ander doel is het jeugdzorgstelsel financieel houdbaar maken voor de toekomst.
Om de doelen van de Hervormingsagenda te bereiken, moeten gemeenten in deze fase op 3 gebieden actie ondernemen:

- Formatie van stevige lokale teams
- Ander schaalniveau voor specialistische jeugdhulp (verplichte regiovorming)
- Afbouw residentieel verblijf

De *Fryske Regiovisie Jeugdhulp* is in het eerste kwartaal van 2023 vastgesteld door de Friese gemeenteraden. Binnen de regiovisie wordt gewerkt met de leidende principes:

- Positief opgroeien
- Een sterke basis
- Sterke preventie
- Partnerschap
- Duurzaam effectieve hulp
- Integraal werken dichtbij de jeugdige en het gezin

2. *De beoogde effecten van de GIS zijn benoemd door de deelnemers in de GIS-proeftuin:*
   - Ouders: vroegsignalering en laagdrempelige zorg dragen bij aan het welbevinden van kinderen en ouders.
   - Gemeenten: vroegsignalering draagt bij aan vermindering van specialistische zorg.
   - Gemeenten: de laagdrempeligheid van de GIS draagt bij aan het bereiken van ouders en kinderen die anders minder of niet zouden worden bereikt.
   - Jeugdzorginstellingen: een door de partners gedragen GIS-werkwijze leidt tot een kwaliteitsverbetering van de geleverde zorg.
   - Jeugdzorginstellingen: vroegsignalering en laagdrempelige zorg dragen bij aan een vermindering van de werkdruk.
   - Scholen: vroegsignalering en laagdrempelige zorg dragen bij aan een lager schoolverzuim.
   - Scholen: door de aanwezigheid van de GIS in de school ontlast het de school in haar zorgtaak.

- Speciaal onderwijs: vroegsignalering en laagdrempelige zorg leidt tot een daling van verwijzingen naar speciaal onderwijs.
- Verzekeraars: de implementatie van de werkwijze is een innovatieve zorgpreventie werkwijze.
- Werkgevers: vroegsignalering en laagdrempelige zorg dragen bij aan een vermindering van ziekteverzuim.

Alternativen
1. De GIS en jongerenwerker in het VO niet voortzetten vanaf 2025.

Kanttekenings/risiko's
Het is mogelijk dat de lasten voor de baten aan gaan. De GIS-aanpak draagt naar verwachting bij aan een vermindering van specialistische zorg, maar kan ook eerst leiden tot een toename van laagdrempelige niet-specialistische zorg (verschuiving).

Finânsjes
1. GIS

Voor de inzet van de GIS op alle basisscholen en voortgezet onderwijs scholen wordt vanaf 2025 een budget gevraagd van € 206.000. In dit bedrag wordt uitgegaan van 81 uren GIS per week, verdeeld over alle basisscholen en voortgezet onderwijs scholen in de gemeente. Op dit moment zijn het nog 54 uren verdeeld over alle scholen. Vanaf 2025 starten we met de mogelijkheid om meer hulpverleningsgesprekken te voeren op de scholen, nl. 5-10 gesprekken per casus in tegenstelling tot nu nog maximaal 2-5 gesprekken per casus. Uit de gesprekken met de onderwijspartners is gebleken dat hier behoefte aan is, omdat de zorg op deze wijze laagdrempelig en schoolnabij kan worden aangeboden. De nieuwe GIS-werkwijze gaat meer tijd kosten wat leidt tot een verhoogde ureninzet. Of die 81 uur toereikend is voor de nieuwe GIS-werkwijze zal nauw geëvalueerd en gemonitord worden.
Vanaf 2025 krijgen de basisscholen 3-4 uur per week de beschikking over een GIS (afhankelijk van grootte en problematiek op de basisschool). Het voortgezet onderwijs krijgt vanaf 2025 de beschikking over een GIS voor 6 uur per week.

2. <u>Jongerenwerk in het VO</u>

Voor de inzet van het jongerenwerk in het VO wordt vanaf 2025 een budget gevraagd van 68.000. Dit is lager dan de aanvraag van Kearn Welzijn. Kearn Welzijn vraagt voor de VO-scholen in de gemeente 28 uur jongerenwerk per week aan. Dit zijn aanzienlijk meer uren per week meer dan de GIS vanaf 2025 aan uren heeft op het VO. Voorgesteld wordt om voor jongerenwerk in het VO 7,5 uur per week aan te houden (was gemiddeld 9 à 10 per school). Naar onze mening is dit te rechtvaardigen omdat de inzet van zowel GIS als jongerenwerker in het VO niet alleen complementair maar naar verwachting ook gedeeltelijk overlappend is. Van de GIS en de jongerenwerker wordt een goede samenwerking en afstemming met elkaar verwacht, zodat hun gezamenlijke inzet een duidelijke meerwaarde voor de VO-scholen is.

De totale kosten voor GIS en jongerenwerk in de school bedragen in 2025 € 274.000.

Voorgesteld wordt om voor 2025 de kosten te dekken uit:
- Het restantbudget NPO, ad € 43.000
- En de algemene reserve 2025, ad € 231.000
  en dit bij de eerste begrotingswijziging 2025 aan de raad voor te leggen;

Voor 2026 wordt voorgesteld om via de Kadernota bij de begroting 2026 de kosten voor GIS en jongerenwerk incidenteel beschikbaar te stellen en deze kosten te dekken uit de algemene reserve.

Voorgesteld wordt om via de eerste begrotingswijziging 2025 aan Kearn in 2025 een begrotingssubsidie te verstrekken voor het Jongerenwerk VO en hiervoor in 2026 een begrotingssubsidie op te nemen via de Kadernota bij de begroting 2026.

Praktijkvoorbeelden van besparingen op de jeugdzorgkosten
In de school komt het hele leven en ook thuis met de kinderen mee naar binnen. Heuglijke gebeurtenissen maar ook moeilijke en verdrietige situaties.
De kinderen, gezinnen en ook de school krijgen te maken met de impact van situaties van onder meer echtscheidingen, rouwverwerking, pesten, eenzaamheid, verslaving en geweld.

De GIS-werkwijze leidt naar verwachting tot een afname van specialistische zorg en draagt zo bij aan de betaalbaarheid en toegankelijkheid van jeugdzorg. Uit een aantal voorbeeldcasussen die de Gebiedsteammedewerkers in de school onlangs nog hebben behandeld, blijkt een besparing op de jeugdzorgkosten. We hebben nader ingezoomd op de inzet van de GIS bij een 8-tal casussen en de zeer waarschijnlijke besparing op de jeugdzorgkosten door de inzet van de GIS.

Uit de voorbeelden blijkt dat door de inzet van de GIS op deze 8 casussen een bedrag van € 35.000 tot € 40.000 wordt bespaard. Deze besparingen worden o.a. gerealiseerd doordat:
- De GIS zelf meer hulpverleningsgesprekken heeft gevoerd in plaats van door te verwijzen naar een jeugdzorginstantie;
- De GIS de school de juiste ondersteuning en expertise kon bieden bij de verwijzing naar een andere school, waardoor een duurdere verwijzing is voorkomen;
- De GIS de KIES (Kind in Echtscheiding) opleiding heeft gevolgd en daardoor zelf de gesprekken kon voeren met kinderen waarbij sprake is van problematiek als gevolg van een echtscheiding in plaats van doorverwijzing naar een jeugdzorginstantie (besparing van € 2600 per casus).

Ynwenners- en oerheidspartisipaasje
N.v.t.

Kommunikaasje
Na besluitvorming zal de ‘Overeenkomst samenwerkingsafspraken GIS’ door alle betrokken partijen worden ondertekend. Kearn Welzijn ontvangt een (separate) subsidiebeschikking over expliciete inzet jongerenwerk op het VO.

Yntegraliteit
Het voorstel is besproken en afgestemd met Financiën, beleidsadviseur Jeugd (voortraject), teamleider gebiedsteam Jeugd en teamleider sociaal domein.

Previnsje
Zie voorgaande paragrafen.

Gearwurking
Dit voorstel wordt ook voorgelegd aan de gemeenteraad van Tytsjerksteradiel.

Ferfolchtrajekt
Jaarlijkse mondelinge terugkoppeling door de wethouder tijdens een raadsvergadering over de stand van zaken.

Evaluaasje
De werkwijze van de GIS en het Jongerenwerk VO wordt jaarlijks gemonitord door middel van overleg met alle betrokken partners en zo nodig aangepast op basis van de bevindingen uit dit overleg.

Buitenpost, 5 november 2024

Het college van burgemeester en wethouders van Achtkarspelen,

secretaris, burgemeester,

dhr. mr. M.P. de Jong dhr. mr. O.F. Brouwer

Konseptriedsbeslút

De raad van de gemeente Achtkarspelen;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 5 november 2024, punt nr.: 9;

Beslút:

1. De GIS aanpak per 1-1-2025 vooralsnog voor 2 jaar in te bedden in het gebiedsteam en ook het jongerenwerk in het VO vooralsnog voor 2 jaar per 1-1-2025 te faciliteren.
2. De totale kosten voor GIS en jongerenwerk in de school van € 274.000 (€ 68.000 Jongerenwerk en € 205.000 GIS) voor 2025 te dekken uit:
   - het restantbudget NPO, ad € 43.000;
   - de algemene reserve 2025, ad € 231.000;
   en dit mee te nemen in de eerste begrotingswijziging 2025.
3. Voor 2026 via de Kadernota bij de begroting 2026 de kosten voor GIS en jongerenwerk incidenteel beschikbaar te stellen en deze kosten te dekken uit de algemene reserve.
4. Aan Kearn in 2025 een begrotingssubsidie te verstrekken voor het Jongerenwerk VO en hiervoor in 2026 een begrotingssubsidie ten behoeve van Kearn op te nemen via de Kadernota bij de begroting 2026.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Achtkarspelen van 28 november 2024.

De griffier, De voorzitter,

Dhr. mr. G.J. Andringa Dhr. mr. O.F. Brouwer